

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1857.

Erste Abtheilung.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 21. März 1857.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1857.

Oddział pierwszy.

Zeszyt IX.

Wydany i rozesłany dnia 21. Marca 1857.

Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 4. December 1856,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 35, ausgegeben am 10. März 1857),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, des Küstenlandes
und der Militärgrenze,

**betreffend das Verfahren in Beziehung auf Armenbücher, welche aus dem k. k. Schulbücher-
Verlage an Schüler der Volksschulen abgegeben werden.**

Um das Verfahren in Bezug auf Armenbücher zu regeln, und dieselben für das Gedeihen des Unterrichtes nutzbarer zu machen, findet man nachstehende Anordnungen zu treffen, welche für das Schuljahr 1857-58 in Wirksamkeit zu treten haben.

1. Als Armenbücher dürfen aus dem k. k. Schulbücher-Verlage alle jene Lehr- und Lesebücher verabsolgt werden, welche an Trivialschulen und an Hauptschulen bis einschließig für die dritte Classe für Schüler vorgeschrieben sind. Auch Sprachlehren und Lehrbücher des Rechnens sind davon nicht ausgenommen.

2. Mit Armenbüchern sind wahrhaft arme, dabei fleißige und gefittete Schüler und Schülerinnen so zu betheilen, daß ihnen dieselben in das Eigenthum übergeben werden. Die Bestimmung des §. 321 der politischen Schulverfassung, daß die Armenbücher außer der Schulzeit von dem Schullehrer aufbewahrt werden sollen, wird nur in Bezug auf solche arme Schüler aufrecht erhalten, welche sich weder durch Fleiß noch durch gute Sitten der Betheilung in obiger Weise würdig machen. Diesen sind die Bücher wie früher zum Gebrauche während des Unterrichtes in die Hand zu geben.

3. Die Beschränkung des §. 322 der politischen Schulverfassung, daß die Anzahl der Armen, für welche unentgeltlich die Lehrbücher verlangt werden, nur den fünften, höchstens den vierten Theil der Schulfähigen ausmachen darf, wird in soferne aufgehoben, als einerseits hinfort nicht die Anzahl der schulfähigen, sondern jene der schulbesuchenden Kinder zum Maßstabe zu dienen hat, und als andererseits die Beschränkung auf den vierten Theil der schulbesuchenden Kinder sich nur auf die Gesamtzahl der anzusprechenden Armenbücher eines Bezirkes, Kreises, Landes, nicht aber auf jene der einzelnen Schulen zu beziehen hat. Für jede einzelne Schule können vielmehr so viele Armenbücher angesprochen werden, als deren zur Betheilung der einzelnen dieselbe besuchenden armen Kinder im Sinne des §. 2 dieses Erlasses nöthig erscheinen. In wie weit sich der Anspruch mit Rücksicht auf die von den anderen Schulen gestellten Anforderungen verwirklichen läßt und daher die Anzahl der bewilligten Armenbücher hinreicht, wird auch die weitere Bestimmung des §. 321 der politischen Schulverfassung, wornach die Kinder je zwei, oder bei den Evangelien je drei aus einem Buche lesen sollen, entfallen können.

35.

Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 4. Grudnia 1856,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 35, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące w całej objętości Cesarstwa, z wyjątkiem Lombardzko - Weneckiego Królestwa, Pobrzeża i Pogranicza wojskowego,

względem postępowania z książkami dla ubogich, które z C. K. wydawnictwa książek szkolnych uczniom szkół ludowych dawane bywają.

Aby uregulować postępowanie z książkami dla ubogich i uczynić takowe użyteczniejszemi dla dobra nauki, wydają się następujące rozporządzenia, mające wejść w działalność w roku szkolnym 1857-58:

1. Jako książki dla ubogich rozdawane być mogą z C. K. wydawnictwa książek szkolnych wszystkie te księgi naukowe i do czytania, które w szkołach trywialnych i głównych aż do trzeciej klasy włącznie *dla uczniów są przepisane*. Nawet gramatyki i naukowe książki rachunków nie stanowią w tém wyjątku.

2. Książkami dla ubogich obdzieleni być mają rzeczywiście ubodzy, przytém pilni i obyczajni uczniowie i uczennice tak, iżby im takowe na własność były oddane. Postanowienie §. 321 politycznej ustawy szkolnej, iżby książki ubogich okrom czasu szkolnego przez nauczyciela zachowywane były, zostaje w mocy jedynie względem takich ubogich uczniów, którzy ani pilnością ani dobrymi obyczajami nie okazują się godnymi obdzielenia w sposób powyższy. Tymże dawane być mają jak przedtém książki w rękę do używania podczas nauki.

3. Ograniczenie §. 322 politycznej ustawy szkolnej, iżby liczba ubogich, dla których żąda się książek szkolnych bezpłatnie, nie wynosiła tylko piątą, najwięcej czwartą część zdolnych do uczęszczania do szkoły, znosi się o tyle, o ile po pierwsze nadal nie liczba *zdolnych do uczęszczania do szkoły* lecz liczba *uczęszczających* dzieci ma służyć za zasadę, a powtórne ograniczenie na czwartą część dzieci do szkoły uczęszczających odnosić się ma do ogólnej liczby książek, żądanych dla ubogich *powiatu, obwodu, kraju*, nie zaś do liczby szkół pojedynczych. Żądać przeciwnie można dla każdej pojedynczej szkoły tyle książek dla ubogich, ile takowych okazuje się potrzeba dla obdzielenia pojedynczych do niej uczęszczających dzieci ubogich w myśl §. 2 niniejszego rozporządzenia. O ile żądanie takie ze względem na przedłożone przez inne szkoły pretensye da się urzeczywistnić, a przeto wystarcza liczba przyzwolonych książek dla ubogich, odpadnie także ąalsze postanowienie §. 321 politycznej ustawy szkolnej, wedle którego dzieci po dwoje a przy ewangeliach po troje w jednej książce czytać mają.

4. Der Gesamtwertb der angesprochenen Armenbücher, nach dem Preise gebundener Exemplare gerechnet, darf 25% (fünfundzwanzig Percent) des Gesamtwertthes der in das betreffende Kronland oder Verwaltungsgebiet verkauften Schulbücher in keinem Falle übersteigen.

Graf **Thun** m. p.

36.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 36, ausgegeben am 10. März 1857),

gültig für sämtliche Zollämter des allgemeinen Zoll-Verbandes,

über die Zollbehandlung der Eisenbahnwägen im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine.

Ueber die Frage, ob mit Rücksicht auf die Post 24 der Anlage I A des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Jahrgang 1853, LXVIII. Stück, Nr. 207, Seite 1085*), die Anmerkung zu den Posten 72 a) und b) des Zolltarifes vom 5. December 1853, auch auf Eisenbahnwägen anzuwenden sei, wurde mit Zustimmung der herzoglichen Regierungen von Modena und Parma entschieden, daß nur die hauptsächlich aus Holz bestehenden Obergestelle (Kasten) der Eisenbahnwägen, wenn sie nicht mit Leder- oder Polsterarbeit versehen sind, bei der Einfuhr aus dem freien Verkehre des deutschen Zollvereines, auf Grund der Post 24 der Vertragsanlage I A zollfrei behandelt werden dürfen, daß folglich die Anmerkung zu den Tarifposten 72 a) und b) auf solche Obergestelle auszudehnen ist.

Dagegen sind vollständig montirte, d. i. zum Gebrauche fertige Eisenbahnwägen (Waggons) und eben so die hauptsächlich aus Eisen bestehenden Untergestelle solcher Wägen, auch bei der Einfuhr aus dem freien Verkehre des deutschen Zollvereines nach der Post 72 d) des Zolltarifes vom 5. December 1853 und der zu dieser Post gehörigen Anmerkung zu verzollen.

Die Bestimmung über die Ausdehnung der Anmerkung zu den Tarifposten 72 a) und b) hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie jedem Zollamte bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, LV. Stück, Nr. 225, Seite 746.

4. Wartość ogółowa żądanych książek dla ubogich, obliczona wedle ceny egzemplarzy oprawnych, nie może w żadnym razie przechodzić 25% (dwadzieścia i pięć odsetek) wartości ogólnej szkolnych książek, sprzedanych na rzecz dotychczasowego Kraju koronnego lub obrębu administracyjnego.

Hrabia **Thun** m. p.

36.

Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 18. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, N. 36, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące we wszystkich urzędach cłowych powszechnego Związku cłowego,

o postępowaniu cłowym z wozami kolei żelaznej w obrocie z Niemieckim Związkiem cłowym.

Na zapytanie, czyli ze względem na pozycją 24 ustępu I. A. traktatu handlowego i cłowego z dnia 19. Lutego 1853 (Dziennik Praw Państwa, rok 1853, część LXVIII, Nr. 207, stron. 1085 *), uwaga do pozycyj 72 a) i b) taryfy cłowej z dnia 5 Grudnia 1853 także do *wozów kolei żelaznej* ma być zastosowana, postanowiono z przyzwoleniem Rządów Książęcych Modeny i Parmy, iżby tylko złożone głównie z drzewa *wierzchnie części* (skrzynie) *wozów kolei żelaznej*, jeżeli nie są opatrzone robotą skórzaną lub wyścielaną, uważane były w przywozie z wolnego obrotu Niemieckiego Związku cłowego za wolne od cła na mocy pozycyi 24 ustępu traktatu I. A., i że przeto uwaga do pozycyj taryfy 72 a) i b) rozciągniętą być ma na także części wierzchnie.

Wykończone zaś zupełnie t. j. gotowe do użytku wozy kolei żelaznej (wagony) toż zbudowane głównie z żelaza *spody* takich wozów ocłone być mają w przywozie nawet z wolnego obrotu Niemieckiego Związku cłowego wedle pozycyi 72 d) taryfy cłowej z 5. Grudnia 1853 i należącej do téżże pozycyi uwagi.

Postanowienie o rozciągnięciu uwagi do pozycyj taryfy 72 a) i b) wejść ma w działalność z dniem, w którym dojdzie do wiadomości każdego urzędu cłowego.

Baron **Bruck** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1853, Oddział pierwszy, Część LV, Nr. 225, stron. 746.

37.

Kundmachung des Finanzministeriums vom 19. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 37, ausgegeben am 10. März 1857),

giltig für die im allgemeinen Zollverbände begriffenen Kronländer,

betreffend die versuchsweise Erhebung des Nebenzollamtes I. Classe Bielung zu einem Hauptzollamte II. Classe.

Dem Nebenzollamte I. Classe Bielung (Kohiarnia) im Großherzogthume Krakau wird versuchsweise vom 16. März 1857 angefangen, das Verzollungsbefugniß eines Hauptzollamtes II. Classe eingeräumt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

38.

Verordnung des Ministeriums der Justiz, des Armees-Ober-Commando und der obersten Polizeibehörde vom 22. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 38, ausgegeben am 10. März 1857),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Zuständigkeit der Civil-Standgerichte in Ansehung der, der Militärgerichtsbarkeit unterworfenen, von der Militärwache eingebrachten Personen.

Im Nachhange zu der Verordnung vom 23. December 1856, Nr. 235 des Reichs-Gesetz-Blattes*), findet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Armees-Ober-Commando und der obersten Polizeibehörde Folgendes zu verordnen:

Da es schon in dem eigenen Berufe der Gensd'armerie, des Militär-Polizeiwach-corps und anderer Militärwachen gelegen ist, die Civil-Standgerichte in der Ausübung ihres Amtes bei sich darbietender Gelegenheit zu unterstützen, so sind, sobald in einem Bezirke die Kundmachung des Civil-Standrechtes erfolgt ist, die sonst der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen in Beziehung auf die dem Standgerichte zugewiesenen Verbrechen der Gerichtsbarkeit desselben auch dann unterworfen, wenn sie von einer Militärwache ohne besondere Aufforderung der Civilbehörde zur Assistenzleistung eingebracht werden.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M.Freiherr von **Kempen** m. p., J. M. L.

39.

Erlaß des Finanzministeriums vom 23. Februar 1857,

über die Abgränzung des unmittelbaren Amtsgebietes der Berghauptmannschaft zu Hall in Tirol, und des exponirten Bergcommissariates in Klausen, mit Rücksicht auf die neue politische gerichtliche Organisirung von Tirol mit Vorarlberg.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 39, ausgegeben am 10. März 1857.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, LII. Stück, Nr. 240, Seite 643.

37.

Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 19. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 37, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące w Krajach koronnych powszechnym związkiem słowym objętych,

względem wyniesienia w drodze próby ubocznego urzędu cłowego I. klasy w Bielingu na główny urząd cłowy II. klasy.

Ubocznemu urzędowi cłowemu I. klasy w Bielingu (Kociarni) w Wielkiem Księstwie Krakowskiem nadają się w drodze próby, począwszy od 16. Marca 1857, prerogatywy oclenia głównego urzędu cłowego II. klasy.

Baron **Bruck** m. p.

38.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości, Nadkomendy Wojskowej i Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 22. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 38, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o przynależności cywilnych sądów doraźnych względem osób poddanych sądownictwu wojskowemu, przez straż wojskową przyprowadzonych.

W dodatku do Rozporządzenia z dnia 23. Grudnia 1856, Nr. 235 Dziennika Praw Państwa *) rozporządza Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu się z Nadkomendą wojskową i Najwyższą Władzą policyjną co następuje:

Ponieważ właściwem żandarmeryi, wojskowego korpusu straży policyjnej i innych straży wojskowych jest powołaniem wspierać cywilne sądy doraźne w wykonaniu ich urzędu przy zdarzonej sposobności, tedy, skoro w powiecie jakim nastąpiło ogłoszenie cywilnego sądu doraźnego, osoby podlegające zinađ sądownictwu wojskowemu, poddane są pod względem na przekazane sądowi doraźnemu zbrodnie sądownictwu tegoż nawet wtenczas, gdy przyprowadzone bywają przez straż wojskową bez szczególnego zawezwania przez władzę cywilną do dania asystencyi.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Bamberg** m. p. Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

39.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 23. Lutego 1857,**o odgraniczeniu bezpośredniego obrębu urzędowego starostwa górniczego w Hall w Tyrolu i exponowanego komisaryatu górniczego w Klausen, ze względem na nową polityczno-sądową organizacyą Tyrolu z Vorarlbergiem.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 39, wydana dnia 10. Marca 1857.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu administracyjnego Krakowskiego. Rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt LII, Nr. 240, stron. 643.

40.

Erlaß des Finanzministeriums vom 27. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 40, ausgegeben am 10. März 1857),

giltig für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollgebietes,

über die Aufhebung der zu Schönwald bestehenden Zoll-Abzügler-Station und Errichtung eines Nebenzollamtes II. Classe daselbst.

An die Stelle der zu Schönwald im Leitmeritzer Finanzbezirke Böhmens bestehenden Zoll-Abzügler-Station wurde ein Nebenzollamt II. Classe errichtet.

Dessen Wirksamkeit beginnt am 28. Februar 1857.

Freiherr von **Bruck** m. p.

41.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. März 1857,

betreffend die Errichtung eines Zollamtes in Vorlezza.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 41, ausgegeben am 10. März 1857.

42.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. März 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 42, ausgegeben am 10. März 1857),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und der Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das, mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1858.

In Folge eines vom k. preussischen Finanzministeriums geäußerten Wunsches, wird die mit dem hierortigen Erlasse vom 15. Juni 1855 (Reichs-Gesetz-Blatt, Seite 504*) den Nebenzollämtern I. Classe längs der Gränze gegen Preussisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz auf die Zeit bis Ende Juni 1856 eingeräumte und mit dem hierortigen Erlasse vom 21. April 1856 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 65, Seite 242**) bis Ende Juni 1857 ausgedehnte Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen der Bergbehörden versehene Roheisen, gegen Beobachtung eines gleichen Verfahrens von Seite Preussens, auf die Zeit bis Ende Juni 1858 verlängert.

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, erste Abtheilung, XXVI. Stück, Nr. 114, Seite 318.

**) Ebendasselbst, Jahrgang 1856, erste Abtheilung, XVIII. Stück, Nr. 70, Seite 159.

40.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 27. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 40, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych powszechnego obrębu cłowego,

o zniesieniu istniejącej w Schönwald stacyi odchodno-cłowej i zaprowadzeniu tamże ubocznego urzędu cłowego II. klasy.

W miejsce byłej w Schönwald w Litomierzyckim powiecie finansowym w Czechach stacyi odchodno-cłowej zaprowadzony został uboczny urząd cłowy II. klasy.

Działalność jego poczyna się z dniem 28. Lutego 1857.

Baron **Bruck** m. p.

41.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 2. Marca 1857,**względem zaprowadzenia urzędu cłowego w Porlezza.**

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 41, wydaną dnia 10. Marca 1857.

42.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 2. Marca 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 42, wydana dnia 10. Marca 1857),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

względem rozciągnięcia nadanego ubocznym urzędem cłowym I. klasy wzdłuż granicy prusko-szląskiej i hrabstwa Kłodzko umocowania do zastosowania cła uwzględnionego co do zaopatrzonego świadectwami pochodzenia żelaza surowego aż do końca Czerwca 1858.

W skutek objawionego życzenia przez Królewsko Pruskie Ministerstwo Skarbu, przedłuża się aż do końca Czerwca 1858 r. nadane tutejszém Rozrządzeniem z dnia 15. Czerwca 1855 r. (Dziennik Praw Państwa, strona 504 *) ubocznym urzędem cłowym I. klasy wzdłuż granicy Prusko-Szląskiej i hrabstwa Kłodzkiego na czas aż do końca Czerwca 1856 r., a tutejszém Rozrządzeniem z dnia 21. Kwietnia 1856 r. (Dziennik Praw Państwa, Nr. 65, strona 242 **), aż do końca Czerwca 1857 r. rozciągnięte umocowanie do zastosowania cła uwzględnionego co do zaopatrzonego świadectwami pochodzenia władz górniczych żelaza surowego, za przestrzeganiem równego postępowania za strony Pruskiej.

Baron **Bruck** m. p.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1855, Oddział pierwszy Zeszyt XXVI, Nr. 114, strona 318.

**) Tamże, Rok 1856, Oddział pierwszy, Zeszyt XVIII, Nr. 70, stronica 159.

43.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 3. März 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, IX. Stück, Nr. 43, ausgegeben am 10. März 1857),

betreffend die Entziehung des Postdebets der Zeitschrift: „Das Jahrhundert.“

Die oberste Polizeibehörde findet sich bestimmt, der im Verlage von Otto Meißner zu Hamburg erscheinenden periodischen Druckschrift: „Das Jahrhundert. Zeitschrift für Politik und Literatur“ — im Sinne des §. 17 der Instruction zur Durchführung der Presordnung, den Postdebit für den Umfang des Kaiserstaates zu entziehen.

Freiherr von **Stempen** m. p., F. M. L.

43.

Rozporządzenie Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 3. Marca 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, Nr. 43, wydana dnia 10. Marca 1857),

względem odjęcia debitu pocztowego pismu czasowemu: „**Das Jahrhundert.**“

W myśl §. 17 instrukcyi dla przeprowadzenia ustawy o druku uznaje Najwyższa Władza Policyjna potrzebę odjęcia debitu pocztowego dla całej objętości Cesarstwa wychodzącemu w nakładzie Ottona Meissnera w Hamburgu peryodycznemu pismu drukowemu: „*Das Jahr-hundert. Zeitschrift für Politik und Literatur.*“

Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

